

ANALISIA

Natura eta eskola: gogoetarako hainbat apunte

Mikel Garcia Idiakez

@mikelgi

ARGAZKIA: EKO GUNEA

Baso-eskolei buruzko *Naturaz eta naturan ikastea* ikastaroan izan ginen, EHUren Udako Ikastaroen baitan. Hona hausnarketarako entresaka batzuk, entzundako hitzaldien artetik arrantzatutak:

- “Kanpo-espazioek erronka bermatu behar dute, arrisku maila bat. Umeak badu autoerregulaziorako gaitasuna, arriskuak neurtzeko, eta gainbabesten badugu aurrera egitea oztopatu diezaiokegu”, zioen Iñaki Larreak. Hezitzaileek beraiek ere helduon rola jarri zuten eztabaidagai: gure beldurrek ez dezatela mugatu haurraren jarduna; batzuetan kosta egiten zaigu ez ohartaraztea –“ez igo hor gora”–, baina beharbada behin esatearekin nahikoa da, haurrak berak konturatu beharko du, agian helduaren esaldiak izan behar du “beldurra niri ematen dit”...

- 20 ikastetxetako jolas-guneen ikerketa egin dute, eta ikasle ugariaren adierazpena izan da “kartzelan bezala sentitzen gara”. Espazio mugatuuegiak, kontrolatuuegiak, helduen begiradapean? Intimitate, askatasun eta bihurriketarako traba gehiegi?

- Berdegunez inguratzeak gure osasunean –ongizatean oro har– dituen onurak jakinak dira. Baina Jesus Ibarluzeak emandako datuen arabera, klase sozioe-

konomikoen arteko arrakala apaltzen ere laguntzen du, osasunaren ikuspegitik: heriotza-tasaren arrakala bikoiztu egiten da dirudunen eta txiroen artean, berdeguneetan bizi ez direnean.

- Madrilgo baso-eskola aurkeztu zutenean galdera planteatu zuten publikotik: pribatua –eta garestia– izateak ez al ditu eskola pedagogikoki aurrerakoi hauek elitista bihurtzen, ez al dizkiote atea ixten kulturantzasanari eta aniztasun sozioekonomikoari? Hain juxtu, horregatik da interesgarria Ekoguneak Donostian duen baso-eskola proiektua: ikastetxe ahalik eta gehienetara iritsi nahi dute, eskola publikoan txertatu nahi dute baso-eskolaren filosofia, ez dadin izan gutxi batzuentzako aukera. Administrazioa inplikatu beharra ere azpimarratu zuten horretarako.

- Ez, baso-eskolan jarduteak ez du esan nahi egunero ikasleak hartu eta lekutan dagoen auskalo zein mendira eraman behar diren. Norberaren herri edo hirian, ikastetxe inguruan dauden berdeguneak aprobetxatzea da gakoa. Eta egingarria dela frogatzeko, *EAEko baso-eskola potentzialen lehen hurbilketa* egin du Maialen Sistiagak: baso-eskola izateko beharrezkoak diren baldintzak betetzen dituzten berdeguneak identifikatu eta ikastetxe batetik 500 metro edo gutxiagora daudenak zerrendatu ditu mapa batean. Ikastetxe asko eta asko inguruan bertan baso-eskola egiteko modua badutela erakusten du mapak.

EKONOMIAREN TALAIAN

Onartu, AHT erokeria da

Juan Mari Arregi

Europako Kontu Auzitegiak txosten etsigarria zabaldu du Europako abiadura handiko trenbide sarearen inguruan (Euskal Herrian AHT, Frantzia TGV, Espainian AVE...). “Mosaiko ez eraginkor” gisa definitu du eta “engainu handi bat” dela dio: gainkosta ikaragarriak proiektuetan eta eraikuntzan; bezeroak erakartzeko helburuetan porrota; beste garraio bide batzuekin –aire bidezkoa esaterako– konektatzeko ezintasun erabatekoa... Kilometro bakoitzeko kostua 25 milioi eurokoa da. Hala, Euskal Y delakoak 7.000 milioi euro kostako luke, ADIFen aurreikuspenen oso gainetik. Hendaian barrena, Europako gainerako lurraldeekiko konexioa bazterturik dago jadanik. Bidaiari falta merkantzien garraioarekin orekatzeko ustezko asmoa bestalde, Gasteizen hainbestetan defendatu dutena, txosten ugari bota dute atzera.

Burugabekeria ekonomiko horren aurrean, ez al da erokeria AHTren ideia bera osotasunean? Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako nahiz Nafarroako gobernuetatik igaro diren ardurdun politiko guztiak egin dute, modu batean edo bestean, orain Europako erakundeek ezbaian jarri duten erokeria horren alde. Enpresa pribatua izan balitz, bere ardurdun guztiak kaleratuak izango lirerateke dudarik gabe. Baina lau urterako politikariak direnez, burugabekeriak eta xahubide ekonomikoak jarraitzen du. Le-moizekin gauza bera gertatu zen.

Logikoena AHTren obrak gelditzea litzateke, auditoria neutrala egin eta ikusi, herritarren parte-hartzearekin, zer beste alternatiba egon daitekeen garraio bide sozial baterako. Gasteizko Gobernuak, gutxienez, erokeria hori onartu beharko luke, lanak gelditu eta eztabaida irekia sustatu. Beharrezkoa den eztabaida, baina herritarrei lapurtu izan zaiena.